

Valvontaosasto
Hygieniayksikkö

Pvm/Datum/Date
2.7.2010

Dnro/Dnr/ DNo
Evira/4256/0953/2010

Tuotantotilat, joilla on käytetty salmonellapositiivista rehua

MAIDON JA TEURASELÄINTEN TOIMITTAMINEN TUOTANTOTILALTA, KUN TILALLA ELÄINTEN REHUNA ON KÄYTETTY SALMONELLAPOSITIIVISTA REHUA

Tässä ohjeessa käsitellään maidon ja teuraseläinten lähettämistä tuotantotilalta, kun tilalla on epäilty tai todettu salmonellaa rehussa ja/tai eläimissä. Salmonellan saaneiksi todetut naudat voidaan tietyin ehdoin toimittaa teurastamolle. Jos tilan eläimissä on todettu salmonella, maitoa saa luovuttaa tilalta käytettäväksi vain sellaiseen tarkoitukseen, jossa raakamaidon käsittelyyn liittyy tehokas pastörintia vastaava lämpökäsittely.

Taudinkuva naudalla

Salmonella voi aiheuttaa naudassa eriasteisen taudinkuvan tai tartunta voi olla täysin oireeton. Kuume, syömättömyys ja maidontuotannon lasku sekä ripuli ovat taudille ominaisia oireita. Ripuli voi olla runsasta ja veristä. Vasikat, stressaantuneet ja tiineet eläimet ovat erityisen alttiita sairastumaan. Vasikoilla tauti johtaa helposti verenmyrkytykseen ja kuolemaan. Tiineet eläimet saattavat luoda. Myös oireettomat eläimet voivat kantaa salmonellaa. Karjan puhdistuminen salmonellasta vaihtelee suuresti, parista viikosta kuukausiin. Tartunnan kestoon vaikuttavat oireiden vakavuus ja salmonellatyyppi sekä erityisesti miten tehokkaasti tartuntaketju katkaistaan tilalla.

Eläinten toimittaminen teurastettavaksi

Kliinisesti sairaita eläimiä ei saa toimittaa teurastettavaksi. Toimenpiteet eläimiä lähetettäessä vaihtelevat tuotantotilalla vallitsevan salmonellatilanteen mukaan.

1. Tuotantotilan rehuissa epäillään olevan salmonellaa. Tuottajan tulee ilmoittaa rehujen saastumisepäilystä teurastamolle ennen kuin eläimiä lähetetään teurastettavaksi. Lisäksi tuottajan tulee ilmoittaa tulokset, jos tilalta on otettu näytteitä mahdollisen saastumisen selvittämiseksi.
2. Eläimestä otetussa ulostenäytteestä on todettu salmonella. Kunnaneläinlääkäri on antanut tilalle rajoittavat määräykset. Vain kliinisesti terveet eläimet voidaan toimittaa teurastettavaksi. Tuottajan on toimitettava teurastamolle etukäteen tieto positiivisesta salmonellalöydöksestä ja rajoittavista määräyksistä.

Maidon käsittely

1. Tuotantotilan rehuissa epäillään olevan salmonellaa. Tuottajan tulee ilmoittaa rehujen saastumisepäilystä meijeriin tai keräilyosuuskunnalle. Lisäksi tuottajan tulee ilmoittaa tulokset, jos tilalta on otettu näytteitä mahdollisen saastumisen selvittämiseksi.

Evira suosittelee, että tilalla tuotettua maitoa ei käytettäisi tilalla ilman kuumennuskäsittelyä ja että tilalta ei luovutettaisi raakamaitoa tinkimaitona.

2. Nautaeläimestä otetussa ulostenäytteestä on todettu salmonella. Kunnaneläinlääkäri on antanut tilalle rajoittavat määräykset. Maidontuotantotilalta saa luovuttaa raakamaitoa käytettäväksi vain sellaiseen tarkoitukseen, jossa raakamaidon käsittelyyn liittyy tehokas pastörintia vastaava lämpökäsittely (esim. 72 °C / 15 sek tai >78 °C / 1 sek). Tilalla tuotettua maitoa ei saa tilallakaan käyttää pastörimattomana ihmisten tai eläinten ravinnoksi. Tämä koskee myös raakamaidon luovutusta mahdolliseen tilalla sijaitsevaan maitoalan laitokseen. Raakamaidon luovutus tinkimaitona ei ole sallittua.

Myöskään tilalla alkutuotannon yhteydessä tapahtuva pienimuotoinen maitotuotteiden valmistus ei ole sallittua, ellei valmistukseen sisälly riittävän tehokasta raakamaidon pastörintia vastaavaa lämpökäsittelyä. Leipäjuuston paistoa ei voida sellaisenaan pitää riittävänä kuumennuskäsittelynä, jollei leipäjuuston valmistukseen liity pastörintia vastaavaa lämpökäsittelyä.

Asiaan liittyvää lainsäädäntöä

Toiminnasta alkuperätilalla ja teurastamoissa säädetään mm. seuraavissa säädöksissä:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 852/2004 elintarvikehygieniasta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista hygieniasäännöistä
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 854/2004 ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta (MMM 37/EEO/2006)
- Salmonelloosin vastustaminen naudoissa ja sioissa MMM EEOp 23/EEO/95 muutoksineen
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus alkutuotannolle elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi asetettavista vaatimuksista (MMM 134/2006)

Yksikönjohtajan sijainen
Ylitarkastaja

Leena Oivanen

Ylitarkastaja

Anne Fagerlund